Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	: 2025
Zaaknummer	: 3647153
Datum	: 4 september 2025
Onderwerp	: Reserveren bijdrage voor cofinanciering Leiden-Utrecht beter bereikbaar

Voorstel:

1 een extra financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal 3,2 miljoen euro voor de financiering van het station Hazerswoude-Rijndijk en de frequentieverhoging van de treindienst Leiden-Utrecht;
2 de dekking van deze bijdrage te verwerken in de eerstvolgende aanpassing van het komende Meerjareninvesteringsprogramma Wonen en Infrastructuur (MIPWI).

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

De gemeente zet zich in om de komende jaren ruim 9000 woningen te bouwen op fietsafstand van het huidige station in Alphen aan den Rijn en het te bouwen station in Hazerswoude-Rijndijk. Daartoe zijn investeringen nodig om de bereikbaarheid via onder andere hoogwaardig openbaar vervoer te kunnen garanderen. Om deze investeringen te kunnen financieren wordt een aanvraag opgesteld om aanspraak te maken op rijksmiddelen, de zogenaamde WoKT-regeling. Deze regeling vraagt ook een eenmalige bijdrage - naar rato - van de aangesloten partners: de provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en gemeenten, waaronder Leiden, Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn. Voor de gemeente Alphen aan den Rijn is dit bedrag geraamd op 3,2 miljoen euro.

Inleiding/aanleiding

Reeds lange tijd is sprake van een breed gedragen regionale ambitie om de bereikbaarheid via het spoortraject Leiden-Utrecht te vergroten. Daartoe is 2013 een Bestuursovereenkomst betreffende het MIRT project HOV-NET Zuid-Holland Noord gesloten met diverse partners. Diverse onderdelen hiervan zijn al uitgevoerd. Dit betreft maatregelen als de exploitatie van de treinconcessie

AlphenGouda, buscorridor Leiden-Katwijk, frequentieverhoging in de spits van de trein Leiden-Utrecht, saneren van 13 Niet Actief Beveiligde Overwegen, verbeteren overwegveiligheid, geluidsmaatregelen etcetera. Een van de onderdelen van dit MIRT project is het programma Leiden-Utrecht-Beter-Bereikbaar (LUBB). In het LUBB participeren het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, NS, ProRail, Provincie Zuid Holland, de provincie Utrecht, Bodegraven, de Regio Holland Rijnland, Leiden, Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn.

Scope

In de stuurgroepvergadering LUBB van 22 december 2021 tussen alle partners is overeenstemming bereikt over de definitieve scope van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht, bestaande uit:

- Uitbreiden van de treinfrequentie naar vier keer per uur de gehele dag;
- Station Hazerswoude-Rijndijk en regionale hub;
- Ongelijkvloerse spoor- en wegkruising op de Burgemeester Smeetsweg.

De ongelijkvloerse kruising is daarbij nodig om de onveiligheid op overwegen te compenseren die gepaard gaat met een frequentieverhoging van de trein. Begin 2023 zijn de addenda door alle partijen ondertekend, waardoor het commitment van alle partijen op bovenstaande scope bestuurlijk was vastgelegd en de ontwerpen en ruimtelijke procedures van start konden gaan.

De totale kosten voor dit programma bedragen 208 miljoen euro. Het huidige budget is echter niet toereikend om het gehele programma te kunnen uitvoeren, terwijl alle partijen wel hebben aangegeven vast te willen houden aan het uitvoeren van het volledige pakket. Daarom is in de stuurgroep LUBB van 13 december 2024 afgesproken dat de provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en de gemeenten Alphen aan den Rijn, Leiden en Zoeterwoude (hierna genoemd regiopartners) en het Rijk, zich maximaal inspannen om het totale pakket van dit programma financieel dekkend te krijgen en uit te voeren.

WoKT aanvraag

Omdat het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)-net in grote mate bijdraagt aan het bereikbaar maken van de steden en dorpen én de ontsluiting van het Groene Hart en daarmee ook voorwaardelijk is voor het kunnen bouwen van woningen, heeft het ministerie geadviseerd om voor de financiële dekking de relatie te leggen met de spuk-regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT). Deze regeling is bedoeld om woningbouw met behulp van rijksmiddelen te kunnen versnellen. Met een bijdrage uit de WoKT-middelen is het mogelijk om het programma voor een groot deel financieel dekkend te krijgen en daarmee het woningbouwprogramma uit te kunnen voeren. Het totale bedrag dat benodigd is om het programma LUBB uit te kunnen voeren, bedraagt 208,2 miljoen euro. Alle partners hebben in totaal reeds 141 miljoen euro bijeengebracht. Hierdoor ontbreekt er nog een bedrag van ruim 67 miljoen euro. De aanvraag wordt namens de regiopartners door de gemeente Alphen aan den Rijn bij het ministerie van infrastructuur en waterstaat ingediend

Indexatie

In het verleden zijn geen afspraken gemaakt over de indexatie. Alleen het Rijk heeft een indexering over de toegezegde subsidie voor LUBB de afgelopen jaren toegepast. Mede hierdoor is er in de loop van de tijd een groter tekort ontstaan voor dit programma. De provincie ZH heeft daarom onlangs besloten om het tekort op het totaal te reduceren, door de indexatie voor provincie én regiopartners in één keer te verrekenen middels een bijdrage van ruim 13 miljoen euro. Hiermee is het tekort teruggebracht naar 54,2 miljoen euro.

scope LUBB	**Bedrag excl. BTW**
Totaal kosten op basis van prijspeil 1 januari 2025 excl. BTW	208,2 mln
Minus totaal budget op basis van onvolledige indexatie naar prijspeil 1 januari 2025	141,0 mln
Minus correctie indexatie voor provincie Zuid-Holland en regiopartijen naar prijspeil 1 januari 2025	13,0 mln
tekort dekking	**54,2 mln**

40% cofinanciering partners

Het Rijk stelt enkele voorwaarden bij de WoKT aanvraag. Veruit de belangrijkste voorwaarde is dat er een cofinaniering nodig is van de andere partners. Deze cofinanciering bedraagt minimaal 35% van het totaal gevraagde bedrag van 54,2 miljoen euro, oftewel een bedrag van temminste 19 miljoen euro. In het besef dat er naar verwachting een grote overschrijving is van het aantal WoKT-aanvragen bij het ministerie, hebben de regiopartijen besloten om de kansrijkheid van de aanvraag te vergroten door de eigen bijdrage te verhogen naar 40%, afgerond 22 miljoen euro.

Gevraagde bijdragen

Om de cofinanciering voor de 40% bijdrage te kunnen dekken, hebben de bestuurders van de regiopartners met elkaar afgesproken om de colleges en raden te verzoeken deze middelen in de eigen begroting op te nemen. De bijdragen hoeven nu nog niet te worden betaald, maar moeten wel worden opgenomen in de begrotingen van de partners, opdat bij de uitvoering van de maatregelen het totale bedrag toereikend is. Recent heeft de provincie ZH toegezegd om, naast de eerdere indexatie van 13 miljoen, **nog eens** 13 miljoen euro extra vrij te willen maken voor de confinanciering van deze WoKT-aanvraag. De provincie laat hiermee zien dat er ook bij hen vertrouwen is over de realiseerbaarheid van dit programma. Voor de gemeente Alphen aan den Rijn ligt het bij te dragen bedrag op maximaal 3,2 miljoen euro. Ook de colleges van de gemeenten Leiden, Zoeterwoude en de regio Holland Rijnland hebben toegezegd extra budget voor de cofinanciering vrij te willen maken.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het verbeteren van de bereikbaarheid van de stad, de regio en het landelijke gebied.

Kader

- Omgevingsvisie Alphen aan den Rijn 2022
- Uitvoeringsprogramma college 2022-2026
- Duurzaamheidsprogramma 2021-2030
- Bestuurlijke afspraken met provincie ZH over LUBB, vastgelegd in bestuursovereenkomst 2013 en addendum 2023

Argumenten

- De gemeente Alphen aan den Rijn bouwt de komende jaren ruim 9000 woningen die op fietsafstand van het nieuwe en huidige treinstation zijn gelegen. Voor een goede bereikbaarheid van woningen en voorzieningen is een goed functionerend HOV netwerk en

dienstregeling pure noodzaak. Met de investeringen in het programma LUBB draagt de gemeente in belangrijke mate bij aan de grote woningbouwopgave in dit gedeelte van de Randstad en meer in het bijzonder in de regio Holland Rijnland.

- Om deze investeringen van aanvullende financiering te voorzien wordt een aanvraag gedaan in de regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT).
- De voorwaarden van deze regeling vragen om een college- en raadsbesluit van de aangesloten partners over de eigen bijdrage.
- Met de bijdrage uit de WoKT-aanvraag en de bijdragen uit het programma LUBB kan het programma in zijn geheel worden uitgevoerd.
- Met de realisatie van de regionale hub worden drie buslijnen verknoopt en ca. 400 parkeerplekken aangelegd. Dit draagt bij aan het ontlasten van het autoverkeer in het centrum van Leiden en Alphen aan den Rijn en verbindt ook de stad Zoetermeer met het station.
- Het station Hazerswoude-Rijndijk zorgt, naast de verbinding naar Leiden en Alphen aan den Rijn, voor een betere en duurzamere ontsluiting van het Groene Hart. Hiervan profiteert zowel de recreatiesector als de lokale economie.
- Het programma LUBB maakt deel uit van een langlopend MIRT project HOV Zuid-Holland Noord. Afspraken over realisatie en financiering met Rijk, provincies, gemeenten en regio zijn vastgelegd in bestuursovereenkomsten.
- De partijen moeten nog afspraken maken over toekomstige financiële risico's, indexeringen en financiële en juridische aansprakelijkheid over het programma na een positieve WoKT-beslissing. Dit zal onderdeel zijn van besluitvorming in de stuurgroep LUBB, zodra het BO MIRT in het najaar van 2025 een besluit heeft genomen over de aanvraag.
- De regiopartijen houden ook rekening met het scenario dat de WoKT aanvraag niet wordt goedgekeurd. In dat geval bespreken de partijen de consequenties hiervan voor het verloop en de scope van dit programma en de gevolgen voor de cofinanciering. Wij houden u op daarvan op de hoogte.

Duurzaamheid

Het programma draagt bij aan het verduurzamen van de mobiliteit in de regio.

Participatie

Participatie vindt plaats tijdens de uitwerking van de verschillende maatregelen, zoals de voorbereidingen voor het station, de regionale hub en de ongelijkvloerse kruising in Zoeterwoude. De regio Holland Rijnland is voornemens om in oktober 2025 een webinar te organiseren voor raads- en statenleden. Daarin wil men toelichting geven op het programma en de financiele bijdragen van de regiopartners.

Financiële consequenties

Nadere afstemming over de exacte bijdrage is onderdeel van gesprekken tussen de verschillende partijen. Voor de gemeente Alphen aan den Rijn ligt dit bedrag naar verwachting op maximaal 3,2 miljoen euro. Dit bedrag hoeven de partners niet nu te betalen, maar in het ritme van de uitvoering van de maatregelen. Naar verwachting zal het totale programma rond 2031 zijn afgerond. Bij een positief raadsbesluit neemt het college dit bedrag op bij de eerstvolgende herijking van het MIPWI.

Financiële onzekerheden

Wij verwachten dat ook de komende jaren de prijzen blijven stijgen. Omdat het nog enkele jaren zal duren voordat de bouw daadwerkelijk van start gaat, moeten we rekening houden met een jaarlijkse indexatie van de bijdrage aan de WoKT. De provincie Zuid-Holland heeft voorgesteld de indexering van de door Alphen aan den Rijn en andere regiopartners *reeds betaalde* regiobijdrage voor Leiden-Utrecht, de komende jaren voor haar rekening te nemen. Voor de voorgestelde *extra* bijdrage van € 3,2 miljoen, ligt bij een aangenomen percentage van 3% het gecumuleerde indexatiebedrag vanaf 2026 t/m 2032 voor de gemeente Alphen aan den Rijn tussen de 600.000 en 800.000 euro.

Realisatie

Zodra de WoKT-aanvraag is verstuurd, neemt het BO MIRT in het najaar 2025 hierover een besluit. Bij een positief besluit, wordt de aanvraag in 2026 definitief gemaakt. Bij een negatief besluit wordt dit onderwerp van beraadslaging in de stuurgroep LUBB later dit jaar. In dat geval bespreken de partijen de consequenties hiervan voor het verloop en de scope van dit programma.

Bijlage(n)

Nvt

Gewaarmerkte bijlage(n)

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris, de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang : 2025

Zaaknummer : 3647153

Datum : 17 augustus 2025

Onderwerp : Reserveren cofinanciering Leiden-Utrecht beter bereikbaar

---

De raad van Alphen aan den Rijn,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 augustus 2025

besluit:

1 een extra financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal 3,2 miljoen euro voor de financiering van het station Hazerswoude-Rijndijk en de frequentieverhoging van de treindienst Leiden-Utrecht;
2 de dekking van deze bijdrage te verwerken in de eerstvolgende aanpassing van het komende Meerjareninvesteringsprogramma Wonen en Infrastructuur (MIPWI).

Gewaarmerkte bijlage(n):

- N.v.t.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 oktober 2025.

De raad van Alphen aan den Rijn,

de voorzitter, de griffier,

mr. F.D. (Erik) Heijningen, van drs. J.A.M. Timmerman